

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФАХ»**

«Мистецтво сучасного співу»

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність – В5 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Фах» входить до циклу обов'язкових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Процес вивчення дисципліни «Фах» спрямований на розкриття індивідуальних творчих здібностей здобувача фахової передвищої освіти, на його самореалізацію шляхом напрацювання комплексу виконавської майстерності задля втілення власних художніх намірів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральні компетентності (ІК)

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК13 Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 20, Курси I–IV, Семестри I–VIII, загальний обсяг — 600 годин, з них індивідуальних — 294 години, самостійних — 306 годин. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 12, Курси I–III, Семестри I–VI, загальний обсяг — 360 годин, з них індивідуальних — 218 години, самостійних — 142 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Фах» є поетапна професійна підготовка висококваліфікованих фахівців-виконавців, які протягом свого навчання повинні оволодіти педагогічною та виконавською майстерністю, необхідною для самостійної творчої діяльності як артистів хору, солістів музично-драматичних театрів, філармоній, концертних залів тощо.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ (РН) Після закінчення курсу здобувач фахової передвищої освіти повинен вміти:

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв’язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 16 Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Дисципліна «Фах» вивчається протягом усіх років навчання. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання, отримані на попередньому освітньому рівні - початкової спеціалізованої музичної освіти. «Фах» безпосередньо пов'язаний з такими дисциплінами, як «Теорія музики», «Педагогічна практика», «Клас ансамблю», «Виконавська практика» тощо.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ. Заняття з дисципліни «Фах» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що формується з урахуванням індивідуальних можливостей здобувача фахової передвищої освіти та завдань, які ставляться перед ним. Кожного семестру, протягом перших років навчання, здобувач повинен опанувати певну кількість (визначається цикловою комісією) різних за жанрово-стильовими характеристиками творів. Протягом останнього року навчання відбувається підготовка програми іспиту підсумкової атестації. В робочих програмах, що зберігаються на циклових комісіях, вказані орієнтовні програми тематичних блоків, які є обов'язковими.

Тема 1. Основи вокальної техніки в сучасному співі.

Тема 2. Фізіологія голосоутворення та техніка дихання.

Тема 3. Реєстрова структура голосу у сучасному співі.

Змістовий модуль 2

Тема 4. Артикуляція та дикція в сучасному співі.

Тема 5. Динамічні та стилістичні особливості сучасного вокалу.

Тема 6. Вокальні ефекти та звукове оформлення в сучасному співі.

Змістовий модуль 3

Тема 7. Інтерпретація та сценічне виконання.

Тема 8. Репертуар сучасного вокаліста.

Змістовий модуль 4

Тема 9. Вокальна імпровізація та розвиток музичного слуху.

Тема 10. Методика навчання сучасного співу.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «ФАХ» реалізується у вигляді аудиторних занять індивідуальної та самостійної роботи здобувачів освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

- Метод художньої демонстрації та художнього ілюстрування;
- Метод створення індивідуального репертуару, консультування, збирання інформації, анотації, моделювання, апробація виступу;
- Метод емоційного сприйняття;

- Метод аналізу інтерпретації музичного твору, композиційної цілісності, відчуття стилю та жанру, відповідності програмі;
- Метод наочно-слухового показу (демонстраційний метод);
- Метод пластичного інтонування, консультування та моделювання.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. Під час вивчення дисципліни «ФАХ» передбачені поточний та підсумковий контроль:

Поточний контроль здійснюється в формах: контроль систематичності та активності роботи здобувачів освіти протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; модульний (проміжний) контроль.

Об'єктом семестрового контролю знань здобувачів є:

- відвідування індивідуальних та самостійних занять (зараховано);
- систематичність та активність роботи на індивідуальних і самостійних заняттях;
- виконання обов'язкового завдання для самостійного опрацювання;
- презентація анотації;
- прослуховування програми з фаху.

До основних завдань підсумкового контролю знань належать:

- презентація анотації;
- виконання програми з фаху;
- інформування здобувачів про якість їх концертних виступів;
- мотивація здобувачів освіти до систематичної активної роботи протягом семестру;
- аналіз успішності та вплив викладача на процес самостійної роботи студентів і ефективність навчального процесу в цілому.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Курс передбачає індивідуальну та самостійну роботу. Середовище на занятті є творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Грищенко І. Розвиток вокально-виконавської майстерності студентів мистецьких спеціальностей у закладі вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 60, том 1. С. 264–269.
2. Кишакевич С. В. Деякі аспекти навчання естрадного співу за методиками зарубіжних вокальних педагогів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Педагогічні науки : реалії та перспективи. Київ, 2021. Вип. 80 Т. 1. С. 124–128.
3. Мамикіна О. А. Естрадна вокально-виконавська підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва у вимірі компетентнісного навчання. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 51. Т. 2. С. 52–56.
4. Писаренко Ю. В. Формування вокальних навичок. Сучасна вокальна педагогіка: теорія, практика : навч. посіб. Дніпров. акад. музики, Нац. всеукр. муз. спілка. Дніпро : Ліра, 2023. С. 41–47.
5. Писаренко Ю. В. Постбоп та нові шляхи джазового вокалу .(за матеріалами інтерв'ю Джазмейї Хорн). *Музикознавча думка Дніпропетровщини*: зб. наук. статей. Дніпро : ГРАНІ, 2025. Вип. 28 (1). С. 112–122.
6. Ушакова О. А. Інтерактивні методичні підходи вокальної підготовки до практики навчання естрадному співу. *Академічні візії*. 2022. № (8-9). С. 3–17.
7. Фоломєєва Н. А. Опанування вокально-виконавських прийомів у класі естрадного співу : методичні рекомендації. Суми, 2021. 60 с.
8. Фоломєєва Н. А. Оволодіння естрадними техніками звуковидобування у процесі професійної підготовки : методичні рекомендації. Суми, 2021. 59 с.

Додаткова:

1. Бокоч В. А., Кузьменко-Присяжна Л. І., Остапенко Л. В. До проблеми методики навчання естрадному вокалу. *Молодий вчений*. 2017. № 8(48). С. 31–34.
2. Косінська Н. Л. Стимулювання творчої самореалізації майбутніх учителів музичного мистецтва у соціокультурній вокальній діяльності як педагогічна умова формування сценічно-образної культури. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*. № 4. 2019. С. 90–96.
3. Ланіна Т. О. Проблема виховання джазових вокалістів у музичних школах. Професійна мистецька освіта і художня культура : виклики ХХІ століття : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 16-17 жовтня 2014 р. м. Київ. Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. С. 476–483.

4. Писаренко Ю. В. Методика викладання дисципліни «естрадний спів». Мистецтво співу : навч. колект. посіб. Дніпропетр. акад. музики ім. М. Глінки, Нац. всеукр. муз. спілка. Дніпро : Ліра, 2021. С. 143–149
5. Погребняк Д. П. Аналіз стану сформованості сценічновиконавської культури вчителів музичного мистецтва в процесі художньої творчої діяльності. *Молодий вчений*. 2018. № 6 (58). С. 85–86.
6. Попова А. Методика навчання естрадного співу Бретта Меннінга. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Мистецтвознавство. Тернопіль, 2018. No 1 (38). С. 22–27.
7. Ткаченко Т. Особливості викладання естрадного вокалу на музично-педагогічних факультетах педагогічних вузів України. *Молодь і ринок : щомісячний науково-педагогічний журнал*. 2011. No 1 (72). С. 97–101.
8. Фоломєєва Н. А. Фахова підготовка студентів до сценічно виконавської діяльності в класі естрадного співу. *Професійна освіта: проблеми і перспективи/ІПТО НАПН України*. Київ : ІПТО НАПН України, 2017. Випуск 13. С. 93–98.

Інформаційні ресурси

1. <https://www.youtube.com/watch?v=JYfnIOtHRBg>
2. <http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php>
3. https://www.youtube.com/watch?v=yRiH-2_Jl2s
4. <https://music.dzherela.com.ua/ua/noty-suchasnyh-pisen-skachaty/>
5. <https://parafia.org.ua/scores/pieces/songs/>
6. <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/20785/file.pdf>